

تحلیل سطوح درجه‌ی توسعه‌یافتگی بخش کشاورزی استان بوشهر با تأکید بر ارائه خدمات مشاوره‌ای - حمایتی

مهدی رحمانیان کوشکی^۱، یعقوب زارعی^۲، عنایت عباسی^۳

^{۱،۲} دانشجوی دکترای جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، واحد علوم و تحقیقات تهران، آستادیار گروه ترویج و آموزش

کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس تهران

rahmanian.mahdi@gmail.com

یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی کشور که علاوه بر تأمین نیازهای غذایی و تهیه مواد اولیه برای صنایع، نقش مهمی در استقلال سیاسی کشور ایفا می‌نماید، بخش کشاورزی است. شناخت و بررسی امکانات، و در پی آن تعیین سطوح توسعه‌یافتگی در این بخش، نخستین گام در فرآیند برنامه‌ریزی ترویجی و توسعه‌ی بخش کشاورزی به‌شمار می‌آید. پژوهش حاضر با هدف تحلیل سطوح درجه‌ی توسعه‌یافتگی بخش کشاورزی در استان بوشهر با تأکید بر ارائه‌ی خدمات مشاوره‌ای - حمایتی انجام شده است. جهت تحلیل سطوح درجه‌ی توسعه‌یافتگی در بخش کشاورزی استان، ابتدا ۹ شاخص مورد بررسی، از طریق مدل آنتروپی شانون وزن‌دهی و از تکنیک تاپسیس به عنوان روش تصمیم‌گیری چند شاخصه‌ای بهره گرفته شد. نتایج حاصل از تحقیق نشان می‌دهد که در میان شهرستان‌های استان بوشهر، شهرستان‌های دشتستان و بوشهر با ضریب ۰/۶۸۹ و ۰/۳۴۹ در سطوح بالای درجه‌ی توسعه‌یافتگی در بخش کشاورزی قرار دارند. از سوی دیگر، شهرستان دیلم با ضریب ۰/۱۷۴ پائین‌ترین سطح توسعه‌یافتگی در بخش کشاورزی را در میان سایر شهرستان‌های استان به خود اختصاص داده که لزوم توجه برنامه‌ریزان و مروجان کشاورزی را در این شهرستان بیشتر نشان می‌دهد. در پایان، راهکارهایی برای استفاده از پتانسیل‌های شهرستان‌های گوناگون استان در جهت توسعه‌ی بخش کشاورزی و ارائه‌ی خدمات مشاوره‌ای - حمایتی پیشنهاد شده است.

واژه‌های کلیدی: توسعه‌یافتگی، کشاورزی، خدمات مشاوره‌ای - حمایتی، تکنیک تاپسیس، استان بوشهر